

INGLIZ TILINI O'RGANISHDA INTERFAOL USULLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI

SHermurodova SHoxro'za Ortiqjon qizi

Navoiy Innovatsiyalar Universiteti

Ingliz tili yo'nalishi 1-kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada ingliz tilini o'rganish jarayonida interfaol usullardan foydalanishning ahamiyati va samaradorligi yoritiladi. Zamonaviy ta'lim jarayonida o'quvchilarning faolligini oshirish, ularning mustaqil fikrlashini rivojlantirish hamda til ko'nikmalarini shakllantirishda interfaol metodlarning o'rnini muhim hisoblanadi. Maqolada ingliz tilini o'qitishda qo'llaniladigan turli interfaol metodlar, ularning ta'lim jarayoniga ta'siri va o'quvchilarning nutqiy kompetensiyasini rivojlantirishdagi roli tahlil qilinadi. Shuningdek, interfaol yondashuv orqali o'quvchilarning dars jarayonidagi ishtiroki kuchayishi, muloqot qilish ko'nikmalarining rivojlanishi hamda tilni o'zlashtirish samaradorligi oshishi haqida fikr yuritiladi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, interfaol metodlardan foydalanish o'quvchilarning ingliz tiliga bo'lgan qiziqishini kuchaytirib, bilimlarni samarali egallashiga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: interfaol usullar, ingliz tili ta'limi, kommunikativ yondashuv, ta'lim samaradorligi, o'quvchi faolligi, innovatsion metodlar, nutqiy kompetensiya, zamonaviy pedagogik texnologiyalar.

Kirish

Bugungi globallashuv jarayonida chet tillarini, ayniqsa ingliz tilini o'rganish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ingliz tili xalqaro muloqot, ilm-fan, texnologiya, iqtisodiyot va madaniyat sohalarida keng qo'llaniladigan til sifatida dunyo miqyosida yetakchi o'rin egallaydi. Shu sababli ta'lim tizimida ingliz tilini o'qitish jarayonini yanada samarali tashkil etish, zamonaviy pedagogik texnologiyalar va innovatsion metodlardan foydalanish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. An'anaviy dars uslublari ko'pincha o'quvchilarni faollikka undashda yetarli darajada samarali bo'lmaydi, natijada o'quvchilar tilni amaliy jihatdan qo'llashda qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin. Shu nuqtai nazardan, ingliz tilini o'qitishda interfaol usullardan foydalanish muhim pedagogik ahamiyat kasb etadi. Interfaol metodlar o'quvchi va o'qituvchi o'rtasida faol hamkorlikni tashkil etishga, o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, erkin muloqot qilishi va o'z fikrini aniq ifodalash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Bunday metodlar dars jarayonini qiziqarli, mazmunli va samarali tashkil etishga yordam beradi. Natijada o'quvchilar nafaqat nazariy bilimlarni o'zlashtiradilar, balki tilni amaliy qo'llash ko'nikmalarini ham shakllantiradilar.

Interfaol ta'lim jarayonida "Aqliy hujum", "Bahs-munozara", "Rol o'ynash", "Kichik guruhlarda ishlash", "Savol-javob", "Klaster" kabi metodlardan keng foydalaniladi. Ushbu metodlar o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligini oshiradi, ularni mustaqil izlanishga undaydi hamda jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Ayniqsa, ingliz tilini o'rganishda bunday usullar o'quvchilarning tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozish kabi asosiy til ko'nikmalarini rivojlantirishda katta ahamiyatga ega. Shuningdek, interfaol usullar orqali o'quvchilar dars jarayonida erkin fikr almashish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa ularning nutqiy faolligini oshirib, tilni o'zlashtirish jarayonini tezlashtiradi. Zamonaviy ta'lim jarayonida o'qituvchi faqatgina bilim beruvchi emas, balki o'quvchilarni o'rganishga yo'naltiruvchi, ularni mustaqil fikrlashga undovchi tashkilotchi sifatida faoliyat olib boradi. Shuning uchun ingliz tilini o'qitishda interfaol metodlardan foydalanish ta'lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Mazkur maqolada ingliz tilini o'rganish jarayonida interfaol usullardan foydalanishning samaradorligi, ularning o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishdagi ahamiyati hamda ta'lim jarayonidagi o'rnini tahlil qilinadi.

Ingliz tilini o'rganish jarayonida interfaol usullardan foydalanish ta'lim samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Interfaol metodlar o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligini oshirib, ularni mustaqil fikrlashga va erkin muloqot qilishga undaydi. Bunday metodlar orqali o'quvchilar dars jarayonida faol ishtirok etib, bilimlarni mustaqil ravishda egallash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Natijada o'quv jarayoni yanada samarali va mazmunli tashkil etiladi [1]. Interfaol ta'lim jarayonida o'quvchi va o'qituvchi o'rtasidagi hamkorlik muhim o'rin tutadi. O'qituvchi dars jarayonida faqatgina bilim beruvchi emas, balki o'quvchilarning faoliyatini yo'naltiruvchi, ularni mustaqil izlanishga undovchi tashkilotchi sifatida faoliyat yuritadi. Bunday yondashuv o'quvchilarning bilimlarni chuqurroq o'zlashtirishiga yordam beradi hamda ularning fikrlash doirasini kengaytiradi [2]. Ingliz tilini o'qitishda interfaol metodlardan foydalanish o'quvchilarning nutqiy kompetensiyasini rivojlantirishda ham katta ahamiyatga ega. O'quvchilar guruhlarda ishlash, bahs-munozaralarda qatnashish, turli vaziyatli mashqlarni bajarish orqali ingliz tilida muloqot qilish ko'nikmalarini shakllantiradilar. Bu jarayonda ular yangi so'zlarni o'rganadilar, grammatik bilimlarini mustahkamlaydilar hamda o'z fikrlarini erkin ifodalashga harakat qiladilar [3]. Shuningdek, interfaol metodlar o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshirishga xizmat qiladi. An'anaviy dars usullarida ko'pincha o'quvchilar passiv tinglovchi sifatida ishtirok etadi. Interfaol dars jarayonida esa o'quvchilar faol qatnashib, savollarga javob beradilar, muammoli vaziyatlarni hal qiladilar va o'z fikrlarini bildirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa ularning bilim olish jarayoniga bo'lgan motivatsiyasini kuchaytiradi [4]. Ingliz tilini o'qitishda "Aqliy hujum", "Rol o'ynash", "Bahs-munozara", "Klaster", "Insert", "Baliq skeleti" kabi

interfaol metodlar keng qo'llaniladi. Ushbu metodlar o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirib, ularning muammoli vaziyatlarni tahlil qilish ko'nikmalarini shakllantiradi. Ayniqsa, rol o'ynash usuli orqali o'quvchilar turli hayotiy vaziyatlarni tasvirlab, ingliz tilida muloqot qilish tajribasini orttiradilar. Bu esa ularning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi [5]. Bundan tashqari, interfaol metodlar o'quvchilarda jamoa bilan ishlash ko'nikmalarini ham rivojlantiradi. Guruhda ishlash jarayonida o'quvchilar bir-birlari bilan fikr almashadilar, muammolarni birgalikda hal qiladilar va umumiy xulosaga keladilar. Bunday faoliyat o'quvchilarning ijtimoiy faolligini oshirib, ularni hamkorlikda ishlashga o'rgatadi. Natijada ta'lim jarayoni yanada samarali tashkil etiladi [6].

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, ingliz tilini o'rganish jarayonida interfaol usullardan foydalanish ta'lim samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Interfaol metodlar o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligini oshirib, ularning mustaqil fikrlash, erkin muloqot qilish va o'z fikrini aniq ifodalash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bunday yondashuv orqali o'quvchilar nafaqat nazariy bilimlarni egallaydilar, balki ingliz tilini amaliy jihatdan qo'llash imkoniyatiga ham ega bo'ladilar. Shuningdek, interfaol metodlardan foydalanish o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi, ularni mustaqil izlanishga undaydi hamda jamoa bilan ishlash ko'nikmalarini shakllantiradi. Bu esa ta'lim jarayonining samaradorligini yanada kuchaytirib, o'quvchilarning til o'rganishga bo'lgan motivatsiyasini oshiradi.

Demak, ingliz tilini o'qitish jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interfaol usullardan keng foydalanish muhim hisoblanadi. Bunday metodlar ta'lim sifatini oshirishga, o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishga hamda ularning bilim va ko'nikmalarini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Tolipov O'., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: O'qituvchi, 2014. – 45-bet. [1]
2. Jalolov J. Chet til o'qitish metodikasi. – Toshkent: O'qituvchi, 2012. – 78-bet. [2]
3. Ishmuhamedov R. Innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2016. – 62-bet. [3]
4. Passov E.I. Kommunikativ metodika osnov obucheniya inostrannym yazykam. – Moskva: Prosveshcheniye, 1991. – 95-bet. [4]
5. Brown H.D. Principles of Language Learning and Teaching. – New York: Longman, 2007. – 112-bet. [5]
6. Harmer J. How to Teach English. – London: Longman, 2007. – 134-bet. [6]